

Valtioneuvostolle

Tuomioistuinviraston johtokunnan varajäsenen nimeäminen kesken toimikauden

Tuomioistuinvirastosta ja sen johtokunnasta säädetään tuomioistuinlain 19 a luvussa (209/2019, jäljempänä myös TIL). Johtokunnassa on yksi korkeimman oikeuden tuomari, yksi korkeimman hallinto-oikeuden tuomari sekä yksi tuomari hovioikeuksista, yksi kärjäoikeuksista, yksi hallinto-oikeuksista ja yksi erityistuomioistuimista. Johtokunnassa on lisäksi yksi tuomioistuinten muuhun henkilöstöön kuuluva jäsen sekä yksi jäsen, jolla on erityisesti julkishallinnon johtamisen asiantuntemusta. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtioneuvosto on asettanut nykyisen johtokunnan ajalle 4.4.2019 - 3.4.2024.

Varajäsenen nimeäminen hallinto-oikeudesta kesken toimikauden

Tuomioistuinlain 19 a luvun 8 §:n 3 momentin mukaan, jos johtokunnan jäsen tai varajäsen ei ole enää nimeämisenä perusteena olleessa virassa tai tehtävässä tai jos hänet on valittu 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuun tehtävään, on hänen tilalleen nimettävä uusi jäsen tai varajäsen johtokunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Hallinto-oikeudesta johtokuntaan nimetty varajäsen ylituomari Petri Saukko ei ole enää nimeämisenä perusteena olleessa virassa, minkä vuoksi hänen tilalleen on nimettävä uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Laissa säädetyt jäsentä koskevat edellytykset

Tuomarijäsenistä yhden on oltava hovioikeuden tai kärjäoikeuden päällikkötuomari ja yhden hallinto-oikeuden tai erityistuomioistuimen päällikkötuomari (TIL 19 a luku 7 § 3 mom.). Hallinto-oikeudesta johtokuntaan on nimetty päällikkötuomari, joten myös hänen henkilökohtaisen varajäsenensä on oltava päällikkötuomari.

Johtokunnan kokoonpanossa on otettava huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, tasa-arvolaki) 4 a §:n (657/2021) vaatimus. Johtokunnassa on jäsenenä neljä naista ja neljä miestä sekä varajäsenenä kolme naista ja neljä miestä.

Säännöksen taustalla olevan hallituksen esityksen (HE 136/2019 vp, s. 62) mukaan jäsenehdokasta nimettäessä tulisi mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon myös jäsenten alueellinen jakautuminen ja kielelliset seikat.

Kansanedustaja tai Ahvenanmaan maakuntapäivien, valtioneuvoston, Ahvenanmaan maakunnan hallituksen, aluevaltuuston, aluehallituksen, kunnanvaltuuston tai kunnanhallituksen jäsen ei voi toimia Tuomioistuinviraston johtokunnassa (TIL 19 a luku 7 § 4 mom. (240/2023)).

Ehdokkaita jäseniksi on nimettävä kaksi kertaa niin monta kuin on asetettavia jäseniä (TIL 19 a luku 8 § 2 mom.).

Menettely jäsenehdokkaan nimeämiseksi

Valtioneuvosto nimittää johtokunnan jäsenet ja varajäsenet oikeusministeriön esittelystä. Johtokunta asetetaan sen jälkeen, kun hovioikeuksien ja kärjäoikeuksien päällikkötuomarit ovat ilmoittautumisten perusteella nimenneet kärjäoikeuksien ja hovioikeuksien ehdokkaat jäseniksi ja varajäseniksi ja hallinto-oikeuksien ja erityistuomioistuinten päällikkötuomarit ovat ilmoittautumisten perusteella nimenneet hallinto-oikeuksien ja erityistuomioistuinten ehdokkaat jäseniksi ja varajäseniksi. Ennen nimeämisiä edellä tässä kohdassa tarkoitettujen tuomioistuinten päällikkötuomareiden on keskusteltava nimeämisistä keskenään ja kuultava tuomareita edustavia työntekijäjärjestöjä (TIL 19 a luku 8 § 1 mom. 3 kohta).

Oikeusministeriö on 22.9.2023 ilmoittanut tehtävän avoinna olemisesta ja pyytänyt tehtävästä kiinnostuneita tuomareita ilmoittautumaan (TIL 19 a luku 8 § 2 mom.). Ilmoittautuminen on pyydetty tehtävän toimittamalla vapaamuotoinen hakemus ja ote nimikirjasta Tuomioistuinvirastolle viimeistään 12.10.2023.

Määräaikaan mennessä on toimitettu yksi hakemus (liitteet 1–2).

Nimeämisen valmistelu

Hovioikeuksien, kärjäoikeuksien, hallinto-oikeuksien ja erityistuomioistuinten päällikkötuomarit ovat sopineet keskuudestaan yhteyshenkilöt valmistelemaan nimeämisiä. Päällikkötuomareiden yhteyshenkilöinä ovat olleet presidentti Asko Välimaa Helsingin hovioikeudesta, laamanni Ilkka Lahtinen Länsi-Uudenmaan kärjäoikeudesta, ylituomari Tiina Hyvärinen Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta ja ylituomari Jussi Karttunen markkinaoikeudesta.

Yhteyshenkilöt ovat olleet yhteydessä asian johdosta toisiinsa sekä pitäneet yhteyttä tuomioistuinryhmänsä muihin päällikkötuomareihin ja välittäneet edelleen asiassa esitetyjä näkemyksiä. Keskusteluihin ei ole osallistunut tehtävään halukkaaksi ilmoittanut päällikkötuomari.

Päällikkötuomareiden yhteyshenkilöt ovat varanneet Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:lle, Juristiliitto – Juristförbund:lle ja Suomen tuomariliitto - Finlands Domareförbund ry:lle mahdollisuuden lausua kirjallisesti tehtävään nimeämisestä (liite 3). Järjestöt eivät ole toimittaneet lausumia.

Nimeäminen

Hallinto-oikeuksien ja erityistuomioistuinten päällikkötuomarit nimeävät tuomioistuinlain 19 a luvun 8 §:n mukaisesti Tuomioistuinviraston johtokunnan hallinto-oikeudesta nimettäväksi varajäseneksi ylituomari Riikka Mäen. Uusi jäsen tulee nimittää toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi 3.4.2024 asti. Toissijaista ehdokasta ei nimetä, koska tehtävään ilmoittautui ainoastaan yksi henkilö.

Mäki on ilmoittanut, että hänellä ei ole nimeämisen estäviä jäsenyyksiä tuomioistuinlain 19 a luvun 7 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa toimielimissä.

Nimeäminen noudattaa naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n säännöstä julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

Tiina Hyvärinen
Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Jussi Karttunen
Markkinaoikeus

Asko Välimaa
Helsingin hovioikeus

Ilkka Lahtinen
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus

- LIITTEET
1. Mäki nimikirja
 2. Mäki hakemus
 3. Tuomareita edustavien työntekijäjärjestöjen kuuleminen
-